

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Urtos/8/2019
Identifikačné číslo spisu: 2019010040
Dátum vydania rozhodnutia: 22.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2019010040.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika, sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Dany Wänkeovej na neverejnom zasadnutí konanom 22. januára 2020 v Bratislave, v trestnej veci odsúdeného R. B. za trestný čin znásilnenia podľa § 241 ods. 1, ods. 3 písm. b) zákona č. 140/1961 Sb. Trestného zákonníka Českej republiky a iné, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 5. septembra 2019, sp. zn. 5Ntc 10/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného R. B. sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave uznesením z 5. septembra 2019, sp. zn. 5Ntc 10/2019, podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. por. zamietol žiadosť odsúdeného R. B., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Želiezovce, o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený

- rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3Ntc/3/2019, zo dňa 12. februára 2019, ktorým bol uznaný rozsudok Krajského súdu v Ostrave, sp. zn. 33T/9/2015, zo dňa 18. decembra 2015 v spojení s uznesením Vrchného súdu v Olomouci, č. k. 6To/2/2016-416, zo dňa 3. marca 2016 a
- rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3T/36/2011, zo dňa 28. augusta 2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/143/2012, zo dňa 31. januára 2013.

Odsúdený R. B. podal proti napadnutému rozhodnutiu v zákonnej lehote sťažnosť doplnenú prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, ktorú odôvodnil splnením materiálnych podmienok podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Zastáva názor, že počas doposiaľ vykonaného trestu došlo k jeho náprave, a preto nie je dôvod na obavu, že po prepustení z výkonu trestu nebude schopný viesť riadny život. Zárukou je pozitívne hodnotenie jeho správania z Ústavu Želiezovce, kde v súčasnosti vykonáva trest a tiež 9 disciplinárnych odmien, ktoré dostal. Poukázal na skutočnosť, že v zmysle § 6 ods. 1 písm. a), ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí,

ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, mal trest naďalej vykonávať v Čechách a nie na Slovensku. V Čechách má dcéru, na ktorú má vyživovaciu povinnosť, má tam prislúbené zamestnanie a spolupracuje s občianskym združením v Prahe, ktoré mu bude pomáhať po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody so začlenením do spoločnosti. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby najvyšší súd zrušil napadnuté rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako nadriadený súd preskúmal na podklade uvedenej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený R. B. sťažnosť ako i konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), b) Tr. zák., súd môže odsúdeného podmienične prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák., pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Tr. zák., ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienične prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Podľa zákona č. 549/2011 Z. z., súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieničného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z predloženého spisového materiálu zistil, že odsúdený bol rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3Ntc/3/2019, zo dňa 12. februára 2019, ktorým bol uznaný rozsudok Krajského súdu v Ostrave, sp. zn. 33T/9/2015, zo dňa 18. decembra 2015 v spojení s uznesením Vrchného súdu v Olomouci, č. k. 6To/2/2016-416, zo dňa 3. marca 2016, uznaný vinným z trestného činu znásilnenia podľa § 241 ods. 1, ods. 3 písm. b) zákona č. 140/1961 Sb. Trestného zákonníka Českej republiky a trestného činu ohrozovania výchovy mládeže podľa § 217 ods. 1 písm. a), písm. c), ods. 3 písm. a) zákona č. 140/1961 Sb. Trestného zákonníka Českej republiky na skutkovom základe tam uvedenom, za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov. Súčasne súd rozhodol o nariadení výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody odsúdeného na území Slovenskej republiky a podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradil odsúdeného pre výkon trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Uznesením Krajského súdu v Trnave z 21. mája 2019, č. k. 3Ntc/3/2019-98, podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov s poukazom na § 414 ods. 1 Tr. por. a § 45 Tr. zák., sa odsúdenému R. B. do trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Krajského súdu v Ostrave, sp. zn. 33T/9/2015, zo dňa 18. decembra 2015 v spojení s uznesením Vrchného súdu v Olomouci, č. k. 6To/2/2016-416, zo dňa 3. marca 2016, uznaného rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3Ntc/3/2019, zo dňa 12. februára 2019, započítala doba strávená vo výkone trestu odňatia slobody v Českej republike od 4. augusta 2010

od 07.15 hod do 6. mája 2019 do 10.00 hod vrátane doby prevozu odsúdeného na územie Slovenskej republiky až do jeho prevzatia tunajšími orgánmi dňa 6. mája 2019 o 10.00 hod. do ÚVV a ÚVTOS Bratislava.

Odsúdený R. B. bol dňa 28. mája 2019 premiestnený z ÚVV a ÚVTOS Bratislava do ÚVTOS Želiezovce za účelom ďalšieho výkonu trestu.

Z obsahu pripojeného spisu ďalej najvyšší súd zistil, že odsúdenému bol tiež nariadený výkon trestu odňatia slobody vo výmere 13 mesiacov, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3T/36/2011, zo dňa 28. augusta 2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/143/2012, zo dňa 31. januára 2013, ako súhrnný trest, za súčasného zrušenia výroku o treste uloženého rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, č. k. 1T/147/2005, zo dňa 10. januára 2006 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok bezprostredne nadväzujúce, za trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c) Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. s poukazom na § 16 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. na skutkovom základe tam uvedenom. Uznesením Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3T/36/2011, zo dňa 28. februára 2013 bol podľa § 45 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 414 ods. 1 Tr. por. odsúdenému započítaný do súhrnného trestu odňatia slobody vykonaný trest odňatia slobody od 13. mája 2005 do 12. mája 2006 v zrušenej veci Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 1T/147/2005.

Krajskému súdu v Trnave bol dňa 15. mája 2019 doručený návrh odsúdeného na podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Z vyjadrenia riaditeľa ÚVTOS Želiezovce z 8. augusta 2019 (č. 1. 19) vyplýva okrem iného, že odsúdený bol dňa 06. augusta 2010 príslušníkmi Policajného zboru Českej republiky dodaný do výkonu väzby do Väzobnej väznice Ostrava. V uvedenom ústave bol disciplinárne riešený za pokus o napadnutie príslušníka zboru. Disciplinárne odmenený nebol. Dňa 30. októbra 2012 začal vykonávať trest odňatia slobody a následne bol premiestnený za účelom výkonu trestu odňatia slobody vo väznici so zvýšenou ostrahou do Väznice Mírov. Spočiatku sa u odsúdeného prejavili občasnú konfliktné situácie s inými odsúdenými. Niekoľkokrát bol umiestnený v krízovom oddelení. Pracovne zaradený bol v období od 25. júna 2014 do 15. apríla 2015 na pracovisku KOVO. V apríli 2015 bol preradený na ďalší výkon trestu do väznice s ostrahou a dňa 04. júna 2015 bol premiestnený do Väznice Kuřim. Správanie odsúdeného v uvedenej väznici nebolo vždy na požadovanej úrovni. Opakovane bol testovaný na prítomnosť omamných a psychotropných látok, pričom v dvoch prípadoch bol výsledok pozitívny. Následne bol preradený do tretej skupiny vnútornej diferenciacie. Pracovne zaradený nebol. V priebehu výkonu trestu odňatia slobody v Českej republike mu bolo celkovo udelených deväť disciplinárnych odmien, disciplinárne potrestaný bol dvakrát. V ÚVTOS Bratislava dodržiaval ústavný poriadok a časový rozvrh dňa, až na jeden zaznamenaný interpersonálny problém s iným odsúdeným. Disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol. Vzhľadom na krátku dobu od umiestnenia odsúdeného z ÚVTOS Bratislava do ÚVTOS Želiezovce nebol doposiaľ odsúdenému stanovený program zaobchádzania. Jeho správanie a vystupovanie je doposiaľ na požadovanej úrovni. Voči osobám, s ktorými prichádza do styku, zachováva zásady slušného správania. V kolektíve spoluodsúdených je znášavý, konflikty nevyvoláva. Osobnej a kolektívnej hygieny venuje dostatočnú pozornosť. Pracovne zaradený je na pracovisku s dozorom obuvníckeho charakteru. Jeho pracovná morálka na uvedenom pracovisku je doposiaľ na požadovanej úrovni. Do výkonu činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného súvisiacich s udržiavaním čistoty ubytovacích priestorov sa zapája. Disciplinárne odmenený ani potrestaný doposiaľ nebol. Sporadický písomný kontakt udržiava s kamarátkami. Nárok na návštevu si v tunajšom ústave doposiaľ neuplatnil. O umožnenie telefonovania nepožiadala. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam, s poukazom na nízke dosiahnuté vzdelanie, slabé rodinné zázemie, závažnosť spáchanej trestnej činnosti, užívanie návykových látok a nevyhovujúce ekonomické podmienky pred výkonom trestu odňatia slobody, je riziko sociálneho zlyhania stredné. Z uvedeného dôvodu je aktuálna resocializačná prognóza u menovaného menej priaznivá. Na základe uvedených skutočností skonštatoval, že odsúdený nepreukazuje splnenie podmienok na podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a neodporúča jeho podmieňané prepustenie.

Z odpisu registra trestov odsúdeného vyplýva, že odsúdený bol doposiaľ 6 krát súdne trestaný (č. I. 23-25 spisu).

Vzhľadom na takto zistený stav veci krajský súd uznesením z 15. septembra 2019 podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. jeho žiadosť o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Predpokladom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je okrem uplynutia zákonom ustanovenej doby výkonu trestu (formálna podmienka) aj to, že odsúdený počas výkonu trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti bude viesť riadny život (materiálna podmienka podmieneného prepustenia).

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v posudzovanom prípade má odsúdený vykonať viac trestov odňatia slobody. S poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k rozdielnemu výkladu Trestného zákona v otázke výpočtu doby rozhodujúcej pre splnenie formálnej podmienky na podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu v prípade viacerých postupne uložených a nariadených trestov odňatia slobody, sp. zn. Tpj 38/2010, prijaté 6. decembra 2010, uvedené pod č. 16 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov SR 2/2011, „pri postupne uložených, nariadených a ešte celkom nevykonaných trestov odňatia slobody pre výpočet doby rozhodujúcej pre splnenie formálnej podmienky podľa § 66 ods. 1 a § 67 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. je smerodajný súčet dĺžky týchto trestov a odsúdený musí ako podmienku pre možnosť podmieneného prepustenia vykonať súčet pomerných častí všetkých dotknutých trestov, určených podľa právnej kvalifikácie skutkov v jednotlivých odsudzujúcich rozsudkoch v súlade s § 66 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. a § 67 Tr. zák. Doba výkonu trestu odňatia slobody minimálne v takto určenej dĺžke je potom posudzovaná z hľadiska splnenia materiálnej podmienky podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. vo vzťahu ku všetkým dotknutým trestom“.

Pre naplnenie formálnej podmienky podmieneného prepustenia odsúdeného R. B. z výkonu trestu odňatia slobody sa vyžaduje výkon dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody, nakoľko sa jedná o osobu odsúdenú za zločin, t. j. v danom prípade 2677 dní a výkon jednej polovice uloženého nepodmieneného trestu v prípade spáchania prečinu, t. j. 198 dní. Súčet pomerných častí dotknutých trestov uložených odsúdenému za účelom splnenia formálnej podmienky na podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu je 2875 dní, t. j. 7 rokov a 9 mesiacov. Formálna podmienka podmieneného prepustenia bola u odsúdeného naplnená dňa 4. mája 2018 a v danom prípade je splnená.

Vo vzťahu k materiálnej podmienke pri rozhodovaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť, či aktuálne správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život.

Vychádzajúc z uvedeného sa aj najvyšší súd plne stotožnil so záverom krajského súdu, že odsúdený R. B. splnil iba formálnu podmienku podmieneného prepustenia. Charakter trestnej činnosti, pre ktorú dnes vykonáva trest odňatia slobody, nízky stupeň jeho vzdelania, ale najmä zjavný sklon k páchaniu rôznorodej závažnej trestnej činnosti, ktorej sa dopustil už 6-krát, pričom k zmene jeho postoja nevedol ani opakovaný výkon trestu odňatia slobody a ani fakt, že je otcom, totiž nasvedčujú tomu, že jeho aktuálne správanie v ÚVTOS Želiezovce je len výsledkom prispôsobenia sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody a nie dôsledkom jeho skutočného polepšenia, ktoré by dávalo nádej, že už v budúcnosti povedie riadny život. Nemožno tiež opomenúť skutočnosť, že odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody v Českej republike nemal správanie na požadovanej úrovni, hoci bol deväťkrát disciplinárne odmenený, ale aj dvakrát disciplinárne potrestaný. Vo vzťahu k odsúdenému sa viedlo opakovane

disciplinárne konanie, a to za pokus o napadnutie príslušníka zboru vo Väzobnej väznici v Ostrave, ďalej sa odsúdený dostal do občasných konfliktných situácií s odsúdenými vo väznici so zvýšenou ostrahou Mírov, v dôsledku ktorých bol umiestnený na krízovom oddelení. Navyše u odsúdeného sa vo väznici Kuřim zistil v dvoch prípadoch pozitívny výsledok na prítomnosť omamných a psychotropných látok.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd zastáva názor, že páchanie trestnej činnosti odsúdeného R. B. nie je len jednorazovým vybočením zo spôsobu jeho života, ale že sa jedná o osobu, ktorá opakovane trestnú činnosť pácha, pričom nie je záruka, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa opakovane trestnej činnosti nedopustí. Uvedené potvrdzuje aj hodnotenie rizika sociálneho zlyhania odsúdeného (č. l. 55 spisu), z ktorého je zrejmé, že jeho resocializačná prognóza je menej nepriaznivá a riziko jeho sociálneho zlyhania je stredné.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie je zabezpečená podmienka budúceho riadneho života sťažovateľa a zároveň poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 53/08, zo 14. februára 2008, podľa ktorého „ (...) zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, ku ktorým súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. "

Krajský súd preto nepochybil, keď vzhľadom na zistené skutočnosti zamietol žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko nie sú splnené zákonné podmienky, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť odsúdeného R. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.